

Izhaja:
vsako sredo zjutraj
in petek zjutraj.
Stane za celo leto 15 L.
» pol leta 8 »
» četrt leta 4 »
Za inozemstvo celo
leto lir 40.
Na naročila brez do-
poslane naročnine se
ne moremo ozirati.
Odgovorni urednik:
Polde Kemperle.

Št. 29

V Gorici, v petek 16. aprila 1926

Leto IX.

GORIŠKA STRAŽA

Nefrankirana pisma se
ne sprejemajo. Oglasi se
računajo po dogovoru
in se plačajo v naprej.
List izdaja konsorcij
»GORIŠKE STRAŽE«.
Tisk Zadruga tiskarne
v Gorici, Riva Piazzuta
štev. 18.
Uprava in uredništvo:
ulica Mameli štev. 5.
— (prej Scuole). —
Telef. int. štev. 308.

Kaj mesto pričakuje...?

Kaj je mesto? Kaj hoče od nas mesto? Saj smo že itak le preveč siljeni, da se zatekamo v mrzlo, nam nenaklonjeno zidovje mesta! Saj smo morali že večkrat čitati trpke in ostre levite.

To mrmranje slišimo iti preko dežele, ko bo čitala zgornji naslov. Toda, prijatelji, motite se! Mi hočemo povedati čisto nekaj drugega: govoriti hočemo o mestu kot središču vseh naših organizacij. V tem smislu je mesto za nas srce, ki polje kri po vseh žilah našega narodovega telesa. Iz njega se pretaka životvorna in ustvarjajoča sila preko celokupne domačije do zadnje gorske vasi. Ohraniti to srce krepko in zdravo mora biti naša smotrna, sveta naloga.

»Kako dežela vabi...« smo pisali zadnjič in poudarjali, kako je potrebna ozka, topla vez med meslom in deželo. Podčrtali smo zlasti, da morajo vsi, ki vrše v srcu — mestu odgovorne in zaupne posle, prisluškovati vsem utripom in trepetom naše pokrajine. S tem si pribore zaupanje ljudske duše in položijo tako temelj uspešnemu delu.

Potrebno pa je, da se tudi dežela zave svoje dolžnosti: ohraniti srce krepko in zdravo!

Krepko srce! Lepo je število živahnih in prepotrebni organizacij, ki so se razpletle iz Gorice in preprezajo našo malo ožjo domovino od severa in juga, od vzhoda do zahoda. Preglejte vsa polja našega javnega udejstvovanja, povsod najdete globoko in smotreno zarezane brazde, ki govore o plodnem delu. Na političnem, gospodarskem, socialnem, prosvetnem, verskem in še drugod najdete delavce s krepko zavihanimi rokavi.

In še vedno vstajajo nove zahteve: izseljeništvu, davki, šolstvo in še marsikaj kriči po tesni organizaciji. Vse te organizacije so pa predpogoj, če hoče narodovo srce krepko delovati. Delazmožnost organizacij je pa zagotovljena samo tedaj, ako jih vodijo sposobni, zreli možje in ako jim množice njihovega članstva stoje s požrtvovalno pomočjo ob strani. Požrtvovalna pomoč pa ne obstoja samo iz priročnih besed in sladkih obljub, temveč predvsem v dejanskih dokazih. Ne samo nekaterniki, temveč vi vsi, — na deset tisoče vas je —, ki se z vnemo, srcem in včasih tudi — s pridom oklepate raznih organizacij, zavejte se že vendar enkrat, da nobena organizacija ne živi od zraku, temveč da rabi telesnega kruha! Zato ne bodite ozkosrčni in skopi, kadar pride do vas klic za pomoč: darujte in žrtvujte vsak po svojih močeh!

Zdravo srce! Naše gibanje je ljudsko, demokratično. Sveta načela, na katera je naslonjeno, tako narekujejo in določujejo. Zato mora pa tudi nas vse prešinjati zavest enakoveljavnosti in enakopravnosti. Kakor smo zadnjič zapisali, da morajo naši vodilni krogi živeti z deželani v ozkih prijateljskih stikih, tako moramo zahtevati tudi od naših ljudi, da se ne smejo nikdar in nikoli udajati kakšni podrejeni, hlapčevski nemožatosti. Kot požrtvovalni, enakovredni člani istega narodnega telesa zgradimo močan dom, ki bo ponosno gospodoval nad našo domačijo!

Kaj se godi po svetu?

Kje je rešitev?

Zopet se moramo vrniti k razmišljanju, ki se skoraj samo vriva človeku, če hoče najti pravo nit v zamotanem klopču odnošajev med narodom in narodom. Naš list je že parkrat spregovoril o medsebojnem življenju med večinskimi narodi in razklanimi narodnimi drobci, ki žive raztreseni po vsem svetu.

Politični oziri močnejših se skorajda od pamtveka sem nikdar ne ozirajo na pravice šibkejših in majhnih. Ne grejo prvim na marne kulturne ne narodnostne ne jezikovne ne občne naravne pravice narodnih manjšin. Politična vest otopi pri pogledu na cilje, do katerih vodi pot preko pravice bližnjika. Danes se vprašujejo politiki edinole: »Ali bo ta korak meni v prid«, nikoli pa ne: »To raje opustim, kar mi pač ne bo v škodo, bližnjemu bi pa prav s tem jemal njegovo pravico.«

Pred vojno ni bil tako silen klic narodnih manjšin. Izvzeti bi mogli kvečjemu Poljake na Rusko — Poljskem, ki so hudo trpeli pod carsko vlado in njeno »Ohrano« (tajna politična policija). Danes pa so razmere take, da pomenijo narodne manjšine stalno nevarnost za evropski mir.

Tega se tudi zavedajo večinski narodi. Toda kako to vprašanje rešiti? Odpovedati se sedanjemu stanju? Tega ne bo nihče storil. Da bi se pa na primer Nemec v Jugoslaviji kar z odredbo enega ministra prelevil iz Nemca Germana, ki ima svoje posebne telesne, umske in čustvene lastnosti, v pripadnika slovanskega plemena, je zopet proti naravi; slednja pa ukaže in tudi zmore več nego li vsi lepo pisani prednisi. Pač, s silo boš lahko dušil vsak svojstveni razmah, toda ne boš dosegel drugega kot da se bo iz tlačenega porodil več eno zadovoljnej in mrmrač, ki se bo spozabil morda še nad svojimi državljanskimi dolžnostmi. Ta in ona država si danes sama greje vrolo kašo.

Uganka naše dobe, kako zadovoliti glede narodnih manjšin oba prizadeta tabora, se pa le da prav dobro in lepo rešiti. Treba je le, da večina v resnici in iskreno hoče ustvarjati složno ozračje, manjšina pa mora priznati položaj v katerem se nahaja.

Majhna Estonija uči.

Prvi tak lep vzgled že imamo. Našim bravcem bo nemara še kaj v spominu, ko smo omenjali kulturno avtonomijo na Estonskem.

Ob bregovih Balta se razprostira majhna država Estonija. Prebivalcev ima za dober milijon; pa so zelo pisani. Večino tvorijo kajpak Estonci, ki jih bo okoli 850.000; 6 odstotkov prebivalcev tvorijo Rusi, 5 jih pa odpade na Nemce.

Že lani je estonski parlament izdelal načrt, da dobi vsaka narodna manjšina svojo kulturno samoupravo. In res: danes ko to pišemo deluje nemški samoupravni kulturni svet že štiri mesece. Tem potom se je estonska republika srečno izognila vsem narodnostnim bojem. Manjšina živi v slogi z večino, ker ne čuti nad seboj nikake močne pesti. To mirno sožitje v eni državi omogoča svobodni razmah, ki je pripuščen manjšinam.

Zal, da ni do danes še nobena druga država sledila temu vzgledu. Večina se jih še drži okostenelega liberalnega načela, da je država bog; toda kitajski bog, ki zahteva od vernika, da se ga boji in se mu ves prepaden bliža z bogatimi darovi. Država je vse, svoboda poedinca nič!

Ustroj kulturnega sveta.

Zanimivo je, kako so si Nemci na Estonskem uredili svoj kulturni svet. Kakor smo že omenili deluje ta prvi kulturni parlament na svetu že dobre štiri mesece. Dobri sadovi tega dela se že jasno vidijo v vsem javnem življenju.

Na čelu sveta je predsednik, ki ima okrog sebe štiri prisednike. Od teh je vsak vodja enega oddelka. Oddelki so štirje: finančni, šolski, statistični in splošno kulturni.

Prvi odsek ima brigo za kritje stroškov celotne kulturne samouprave. Pomaga tam, kjer je najnujnejša potreba. Ta odsek razpisuje in pobira kulturni davek. Vsak pripadnik narodne manjšine, ki si noče vžgati pečata narodnega izdajavca, mora odrajtati ta davek, ki mu je odmerjen po njegovih dohodkih. Iz tega denarja se krijejo šolske potrebe, gre za prosvetna društva, za dečja in mladinska obrbovališča, za dober tisk in podpore. Na tak način živi narod sam iz sebe, krepko in dostojno. Kulturne ustanove ne hirajo in života rijo kot se le prerado dogaja drugod.

Statistični oddelek ima tudi važno nalogo. Voditi mora sezname o ljudskih štetjih, o izseljevanju, o gibanju prebivalstva, o narodnem premoženju, dajati mora točne številke sploh o celotnem stanju narodne manjšine. Tak manjšinski statistični urad vodi na lastno pest ljudsko štetje in primerja svoje podatke z vladnimi uradnimi ter skrbi, da ne bi uradni sezname morda navedli napačnih števil v škodo manjšine.

Posebne važnosti za narodne manjšine je šolski oddelek. Ta skrbi, da se po vsem ozemlju, koder biva narodna manjšina, razprede mreža zasebnih šol. Vse dosedanje zasebne šole v Estoniji so prešle pod upravo tega šolskega oddelka. Pred vsem pa podpira šolski odsek učiteljski naraščaj, da more kasneje uspešno poučevati v materinščini. Obvezen pa je v vseh šolah narodne manjšine pouk v ruščini. To utemeljuje nemški kulturni svet, ko pravi, da je nemška manjšina v Estoniji neke vrste posrednik med nemškim zapadom in ruskim vzhodom.

DNEVNE VESTI.

Tiskarski škrat.

V zadnji številki »Straže« se je nad naš podlistek, ki tako pretresljivo opisuje trpljenje češkega ljudstva, spravil tiskarski zlobec, ki ima v svojih črnih žilah prav tako kri kot nasilni Sektatorji. Dosegel je, da je v začetku podlistka zmanjalo 9 vrst. Priobčujemo jih v naslednjem in prosimo vse čitatelje podlistka, naj jih v mislih denejo v začetek zadnjega podlistka:

V Evropi je vse polno sličnih položajev. Lahko bi narodna manjšina postala posredovalec med doma narodom, vez kulture in miru, v resnici je pa le jabolko razdora.

Kulturni odsek.

Zadnji oddelek se bavi z vprašanji, ki ne spadajo k prvim trem. Kulturni odsek ima pododdelek, ki goji prosvetna in poučna predavanja po deželi. Poslužuje se že obstoječih prosvetnih ustanov, jih nadzira in podpira.

Poseben pododdelek širi med ljudstvo misel za zdrav šport, telovadbo in ljudsko zdravje. Kako kravavo bi bili mi nečesa tacega potrebnih! Imamo kvečjemu nekaj mimo splošne koristi usmerjenega športa, telovadbe nekaj ali nič, o smislu za ljudsko zdravstvo pa žalostno pričajo naše vasi.

Razen teh pododdelkov je priložna kulturnemu odseku še en urad, ki daje pobude za književna podjetja, za tisk, za ustanavljanje bukvarjen, odpira narodnostne muzeje, neguje stare šege, ohranja narodne noše in goji pristnega narodnega duha v mlajšem rodu.

To so le glavne osnove kulturnega sveta, ki se je dobro obnesel.

Nemški manjšinski politiki, med njimi znani dr. Evald Ammende, pa izdelujejo na tej zgradbi še posebej drobnosti.

Pot iz zablod.

Svetu ne manjka raznolikih poskusov, da bi se ustvaril »mir«. Imamo razne lige. Društvo narodov v Ženevi, pacifistična združenja in podobne organizacije. Vse pa preveč ali manj gotov duh; vsem tem ustanovam je navadno botra kaka država, ki hoče z njimi za kriti svoje postranske cilje. Vzglodov za to ne manjka. Najnovejša je ideja »Panevrope« (Vseevrope), zveze vseh evropskih držav, ki postaja od dne do dne bolj glasna. Vse države naj bi se zvezale v bratski zajednici, carinske meje bi padle, politične bi bile zabrisane do najmanjše mere, vsakemu narodu bi bil zagotovljen prost razmah vseh njegovih sil. Lepa ideja! Za enkrat še prezgodnja v današnji družbi.

Pač pa se da uveljavljati kulturno avtonomijo narodnih manjšin. Preko te bo dozorela tudi misel »Panevrope«. Ko bo vse ljudi, predvsem pa vodilne može na vladah prežal duh pravičnosti, ko bo nehalo 30 milijonov narodnih manjšin v Evropi govoriti o žalostni svoji usodi takrat bo svet nameril prvi korak ven iz sedanjih političnih zapletljajev in zablod. Tlačeni hočejo pravice, ki se uveljavlja brez zvez in lig!

»Gospod oskrbnik, ali so grajska vrata zaprta?«

»So že v gradu!«

»Sinova moja, brani ta me!«

In štirje meči so se prekrizali, jeklo je zazvenelo in gospod grof in trije Sektatorji so prebadali drug drugega kakor blazni; strašen pogled!

Pevsko in glasbeno društvo

ponovi v nedeljo dne 25. t. m. popoldne svojo zadnjo glasbeno prireditev, opero »Boštjan in Boštjan«, pri Sv. Luciji ob Soči.

Odbor društva »Skalnica«

bo imel v nedeljo dne 18. t. m. ob 4. pop. sejo v društvenih prostorih, Mameli 5. Vabi predsedništvo.

Zanimanje vzbujajo.

List »Camiccia Rossa«, ki je v rokah garibaldincev in fašističen, je pred dnevi v dveh dolgih stolpcih opisal Štefana Radiča. Slika ga kot moža, ki ima za seboj vse Hrvatov, ki pa večkrat taji, kar je pred minuto izustil. Pravi, da njemu ni nič, če spravi vlado v zadrego s svojimi govori. On se že izvije, ker po navadi obdolži novinarje, da so si izmislili, kar mu podtikajo. Sicer pa pravi »Rdeča strajca«, da se bo o možu še dosti govorilo.

Po sledovih Rimljanov.

Mussolinijevo potovanje v Tripolis ima svoj pomen. Ministrski predsednik ima pred očmi nekdanji rimski imperij, ko je Rim pošiljal ukaze na vse obale Sredozemskega morja. Mussolinijev obisk naj torej znači po mnenju fašistovskega tiska začetek italijanske kolonialne politike v velikem. Francozje in Angleži so že malo v skrbeh, ker jim v Afriki nagloma rase nevaren tekmeč.

Nova kriza.

V Jugoslaviji so komaj srečno prestali eno vladno bolezen, pa se že spet zviža nova vlada v krčih. Prometni minister Krsta Miletič je odstopil, ker mu je očital Radič neke sleparije. Iz vlade namerava iti še par drugih ministrov. Za silo so našli Miletiču namestnika v osebi poljedelskega ministra. Ne gre in ne gre, dokler ne bo v Belgradu kdo pometel s političnimi mešetarji.

Kaznovani puntarji.

Vstaja v Solunu je s krvjo zaždušana. Pangalos je dal tri voditelje puntarjev obsoditi na smrt, sedem pa vreči v ječo do smrti. Sam atenski patriarh je prošil diktatorja, naj bo prizanesljiv. Po Grški se pripravljajo protestni shodi radi krutih obsodb. Toda nasilnik se koplje v krvi, dokler se sam v njej ne zagoltne.

Kitajska pogača.

Generalski boji na Kitajskem pa res človeku samo glavo zblodijo. Generala Čangčolin in Vupejfu, ki sta se skupno borila proti Fengjuhsiangu, branitelju Pekinga, sta si kar naenkrat v lasih. Vupejfu se je ločil od svojega dosedanjega zaveznika in vkorakal v Peking. Po kakšnem redu se bodo zdaj lasali, se ne ve.

VACLAV BENEŠ - TŘEBÍZKY

**Dve povesti
Karlštejskega vrana**

Iz češčine prevel dr. Fran Bradač.

»Potem bi moral zapisati angel tvojega življenja, ljubi Caharija, eno dobro dejanje manj v knjigo!«

»Vem, da pri tebi z besedo prav nič ne opravim!«

»In na meč ne pride med nama!«

Potem je bilo po polju slišati le še korake straž in od časa do časa je žalostno zarežetal konj, katere mu so v bližnji, napol zapuščen vasi odgovarjali psi še žalostneje.

* * *

Vrgel sem vrano še par poslednjih drobtin; toda črni ptič se jih ni dotaknil.

(Nisem še na koncu... Manjka še nekoliko ostrejših potez in umirjevalne sence.)

Cesarski so zasedli Karlštejn drugi dan proti večeru. Nadvojvoda Leopold, generala Piccolomini in Hatzfeld so prihajali v grad med oglušujočim hrumom laških kotlov in truščem trobent. Toda nihče jih ni pozdravil in sprejel razen črnih ptičev, ki jih je bilo na Karlštejnu vedno več in so letali okoli oken one dvorane, kjer so ležali trije Sektatorji in grof plemeniti Cleno-

Na naslov monopolske uprave.

Poročajo nam, da se prodaja zelo slaba in umazana sol, mešana z zemljo. Sol morajo ljudje prej raztopiti v vodi in soliti z raztopljeno vodo. Ljudje se zaradi tega zelo jezijo in pritožujejo. Zato pozivljamo monopolsko upravo, da poskrbi za boljše sol.

Nemci berejo.

V Nemčiji izhaja 3812 dnevnikov. Revij imajo 4309. Na prvem mestu je seveda Berlin, ki ima 112 listov; torej en list na 35.000 ljudi. Kje smo mi Slovenci.

Solnce bo otemnelo.

Ameriška zbornica je sprejela načrt, naj vlada tekom petih let zgradi 2200 novih bojnih letal. Ko bodo brnela v zraku vsa kar solnca ne bo videti. Tako se počasi »razorožujemo«.

Na severni tečaj.

Svetovnoznan raziskovalec Amundsen je letos trdno sklenil, da

stopi materi zemlji na teme. Lani se mu je to še ponesrečilo. Letos pa je s pomočjo italijanske vlade dobil novega poguma. V Rimu je polkovnik Nobile zgradil zrakoplov »Norge«, ki se je v soboto dvignil in odplul iz Rima preko Francoske na Angleško. Odtod se dvigne proti Rusiji in Spitzberškemu otočju. Tu bo zadnja postaja na poti k severnemu tečaju. Ekspedicije se udeleži 11 oseb. Zrakoplov vodi Italijan Nobile, vodja ekspedicije pa je Amundsen sam. Drzni raziskovalci so prepričani, da bodo letos odkrili severni tečaj in vse ozemlje, ki se prostira krog njega.

Danes je še neznanega kakih 16 milijonov kvadratnih kilometrov sveta ob obeh tečajih. S tem početom se bo to število zmanjšalo in zemlja bo morala pred človekom sneti svojo kopreno, v katero se je skozi dolga tisočletja zagrinjala.

GOSPODARSTVO.

Kaj je z vodovodnim prašanjem?

(Piše poslanec Besednjak.)

Odkar se je vršilo na goriški podprefekturi znano zborovanje radi vipavskega in kraškega vodovoda, ni zvedela naša javnost nič več o tem važnem prašanju.

Da bodo naši ljudje vedeli, kako se zadeva razvija, napišem na tem mestu majhno poročilo.

Kakor znano gre pri vodovodnem prašanju naše dežele za dve stvari: najprej je treba poskrbeti, da se že obstoječi vodovodi ubranijo razpada in stalno uvede. To je prva in najbolj nujna naloga. Z negotovimi in nezanesljivimi podporami vlade ni mogoče upravljati večno vodovodov. Treba je postaviti vodovode pod trdno strokovno vodstvo, ki bo razpolagalo z dovoljnimi in stalnimi denarnimi sredstvi. V ta namen so sklenili na zborovanju v Gorici ustanoviti konsorcij, sestojč iz zastopnikov prizadejih občin, furlanske in tržaške dežele in države.

Dajmo potrebno vodo vsej Julijski Krajini.

Toda naše vodno prašanje je bolj zapleteno, kakor se zdi na prvi pogled. Ne gre samo za ureditev obstoječih vodovodnih naprav. To je sicer najbolj nujna in pereča naloga, ki se mora hitro in dobro rešiti, a ni edina naloga. Na zborovanju v Gorici sem že poudaril, da je

treba obrniti pozornost rimske vlade na celotno vodno prašanje Julijske Krajine.

Delati moramo na to, da dobi vsa Goriška, Tržaška in Istra dovolj vode in se reši tako enkrat za vselej gospodarstvo naše dežele te največje skrbi, ki jo mori že nad pol stoletja. Dokler ne bo Julijska Krajina zadostno preskrbljena z vodo, se ne bodo naši kraji (v prvi vrsti Istra) nikdar dvignili iz gospodarske in kulturne bede. Voda je za Istro prašanje življenja in smrti.

Rimska vlada je sklenila žrtvovati za južno Italijo okoli 20 milijard lir, ona hoče dati tem zapuščenim krajem potrebne ceste, sezidati jim hoče vodovode, zgraditi železnice, izsušiti močvirja itd. Napeti moramo vse sile, da postavi vlada naše kraje v isto vrsto z južno Italijo in raztegne iste dobrote in podpore tudi na nas.

Kaj pravijo v Rimu?

Imel sem priliko govoriti o teh stvareh z videmskim prefektom Riccijem. Povedal mi je, da je bil v Rimu in spravil v razgovor vodovodno prašanje v njegovi celoti. Merodajni krogi v notranjem ministertvu so se za stvar zelo zanimali in priznali, da gre za problem, ki ga je treba v državnem interesu temeljito in resno premotriti. Po njihovem mnenju bi bilo najboljšje, da se vodovodni zakoni, ki veljajo za

gotove dežele južne Italije (n. pr. za Bazilikato) enostavno raztegnejo na Julijsko Krajino. Dobrote, ki bi iz tega izhajale, so velike. Država bi se obvezala plačati iz svoje blagajne polovico stroškov za gradbo vodovodov, in sicer ne kot posojila, temveč bi denar darovala. Ostale stroške bi nosile seveda občine in dežele. Toda tudi pri tem bi država po zakonu znatno pomagala, zakaj vzela bi na svoja pleča del obresti, ki bi jih bilo treba plačati za posojila. Taka je približno vsebina zakonov, veljavnih za južno Italijo.

Razume se pa samo po sebi, da si čitatelji ne smejo delati prenapetih upov. Do danes nimamo namreč še nobene gotovosti, da se ti zakoni res razširijo na naše kraje. Vodilni krogi v notranjem ministertvu so pokazali doslej pač dobro voljo, obljubili so, da bodo stvar notranjemu ministru toplo priporočili, toda končna odločitev je v rokah vlade.

Z združenimi močmi.

Sestaviti bi bilo treba sicer le majhen zakonski načrt z edinim členom, ki razteza vodovodne zakonone južne Italije na nas, toda glavna težava je v tem, ali je vlada pripravljena vzeti tako denarno žrtev nase. Vladni poslanci iz Istre se potegujejo že dalj časa za vodovodno prašanje istrske dežele, a niso mogli doslej uspeti. Senator Kersič (Chersich), istrski deželni glavar, mi je pravil, da so bile težave v Rimu do danes nepremostljive. Upajmo, da se razmere zboljšajo in da se bo dala vlada prepogovoriti. Toda potrebno je, da se zga-nejo vsi poslanci in senatorji Julijske Krajine in združijo k skupnemu nastopu. Voda ni politično prašanje. V živo zadeva naše gospodarsko življenje in nima opravka ne s strankami in ne z narodnostjo. Vsi brez razlike na mišljenje bi morali biti v tej zahtevi edini in složni.

Z združenimi močmi bomo prej ali slej gotovo prodrli.

Zahvaliti se moram na tem mestu prefektu Riccijju, da je v Rimu tako vestno in spretno zagovarjal to našo življensko stvar, čeprav gre preko mej in interesov same furlanske pokrajine.

»Kraljici Svetogorski«.

Dvanajst Marijinih pesmi za mešani zbor, med temi pet majniških, katere je vglasbil naš Vinko Vodopivec, izide prihodnji teden. Zbirka bo stala 6 lir izvod in se bo prodajala v Kat. knjigarni v Gorici.

more in Clonebuch, mrtvi, z izkljuvanimi očmi.

Generala in nadvojvoda so si izbrali grad za prenočišče, a že so se hoteli obrniti, ko so zagledali vislice. Toda v Prago bi ne dospeli in ob državni cesti je kar mrgolelo švedskega vojaštva. Zato so razjahali in šli naravnost v dvorano, kjer so ležala trupla gospoda oskrbnika, njegovih dveh sinov in grofa, ki je prišel sem na ogled k Morani.

Gospod Blasius Sektator je napol ležal, napol sedel, naslonjen na steno, z obrazom, obrnjenim naravnost k vratom. Listina o razsodbi je bila zopet v njegovi roki.

»Mati božja! — Kaj je to?«

Nadvojvoda se je skoro opotekel in je s tresočo se roko napravil na čelo znamenje križa.

»Altezza imperiale! — Conte de Clenomore — Clonebuch! — In vsi ubiti.«

General Piccolomini je planil k mizi.

»In oči imajo iztaknjen! — Grozen pogled, cesarska Visokost!«

»Bog ve, kaj se je tu zgodilo!«

Stari vran je zopet priletel v sobo in za njim cela jata črnih ptičev med strašnim vriščem; zopet so leteli ob stenah trikrat naokoli in se dotikali s perutmi gospodov ge-

neralov; najvišji poveljnik cesarske armade bi si bil skoro noge položil, tako je bežal po stopnicah doli. Še isti hip so zapustili visoki častniki grad Karlštejn. — Vojaki, ki so morali ostati na gradu, se niso dotaknili mrtvecev, dasi so videli zlate verižice okrog njihovih vratov in meče z bogato pozlačenimi držaji. Niti ogledali si niso dvorane, ker so bile na oknih iate črnih vranov na straži.

Stoletni ptič je zopet za hip umolknil, a še vedno se ni zmenil za drobtinice. In vendar je drugokrat pobiral tako hitro, da mu nisem mogel dovolj hitro metati! — Stare, temne oči so se mu iskriale, kakor če tolče kovač s kladivom po nakovalu in pršijo iskre na vse strani. — »Na Beli gori so češke krogle letele sovražnikom nad glavo. Ako bi tega ne bilo, bi se bil le en sam bavarski polk težko vrnil v svojo domovino. Neki uskok, ki se je klatil med češko vojsko že od pomladi ter vršil ogleduško službo, je nanesel ponoči pod topove nalašč skrilca ter je žrela topov baš v trenutku, ko se je začel naskok obrnil kvišku, tako da so vse krogle letele previsoko. — Ta uskok, češke matere sin, iz obubožanega fevdniškega rodu (— ti so najslabši —), se je odsihodob držal cesarskih ter jim opravljal biriške službe, za kakršne se ni dal najeti

niti navaden zarobljenec. — Ko so lovili češke gospode, da jih odvedejo k sodišču na Hradčane, se je ta uskok prvi prikradel v gradove ter s silo podil belolase starce iz postelje, jim vezal roke z vrvjo in jim često pljunil v obraz. Dne 21. junija je stal prav pod moriščem ter se za vsako pobožno besedo obsojencev zarežal, da je obšla vojske, ki so stali v njegovi bližini, groza nad toliko razuzdanostjo. — Potem se je oženil z lepim dekletom, siroto, ki jo je njen varih prisilil k poroki z neizrekljivim trpinčenjem. In njen mož ni bil niti za las boljši od gospoda variha; mlado ženo je v kratkem izmučil do smrti. In za vse svoje podlosti je postal oskrbnik na Karlštejnu in dobil v plačilo viteški naslov. In stoletni vran je čakal toliko let na povračilo gospodu Blažu Sektatorju! — In mu je povrnil. — Samo njo, ljubko, dobro Kristino, v kateri ni bilo niti kapljice očetove krvi, je čuval od malega, ji otiral objokane oči, ji hladil s perutmi blede ličeca, jo prebujal in uspal s svojim krakanjem, spremljal vsak njen korak... In vendar je vsaj njene sencé obsijalo solnce jasnejšega življenja. Boš čul! — Vran je šele sedaj pozobal nekaj drobtin, kot da se je ne vem kako utrudil, ko je odgrinjal minuloost tako peklenškega življenja.

Kaj je novega na deželi?

Št. Peter pri Gorici.

Dne 12. t. m. je umrl pri nas gost. Matija Čermelj v 57. letu svoje starosti. Zapušča žalujčo vdovo in sorodnike. N. p. v. m.!

Iz Solkana.

V nedeljo popoldne ob 4. uri in pol se ponovi v Solkanu igra »Gefnovafa«, ki se je zadnjič s takim pridom igrala. Kdor si še ni ogledal lepe igre, naj zdaj ne zamudi.

Na velikonočni pondeljek je povozil avtomobil 13 letnega sina železničarskega čuvaja g. Novaka. Deček se je težko poškodoval na nogi in na glavi. Sedaj se zdravi v sanatoriju sv. Justa. Nesrečo je zaskrivila hitrost in neprevidnost šoferjeva. Ker je bil šofer zdravnik, je upati, da se bo zelo potrudil, da bo ozdravil fanta in plačal tudi primerno odškodnino.

Kromberg.

V nedeljo na dan sv. Trojice je bila blagoslovljena starodavna in vernemu ljudstvu daleč na okoli prav priljubljena cerkva sv. Trojice v Krombergu, ki jo je pred vojno krasila znamenita košata lipa. Zbralo se je veliko domačega vernega ljudstva, pa tudi iz Solkana, Gorice in od drugod je bilo vse polno ljudi. Cerkev je bila po vojni porušena, na novo so jo pozidali domači zidarji pod vodstvom g. Lojzeta Vodopivca. Cerkev je blagoslovil veleč. g. dekan solkanski Rejec ob asistenci g. mons. Korsiča, g. kaplana Kodriča in našega domačega g. vikarja Vinkota. Po blagoslovitvi je bila sv. maša, ki jo je daroval g. solkanski dekan, ki je tudi lepo in podočnu pridigal o cerkvi in lepem krščanskem življenju. Naš priljubljeni pevski zbor pa je tako ljubko in živahno prepeval pod vodstvom g. Vinkota, da smo bili res vsi veseli in pobožni. Še več ljudi je prišlo v Kromberg popoldne. Popoldne so pa bili najbolj veseli krčmarji, ker so imeli lep zaslužek. Čujemo, da bo na sv. Katarino blagoslovljena cerkva pri sv. Katarini. Bog daj, da bo tudi takrat tako lepo, kot je bilo v nedeljo!

Podsabotin.

V Podsabotinu je nekaj mladičev, ki kar ne morejo nehati s svojim rogoviljenjem proti krščanskim ustanovam in duhovščini. Skušali so na vse načine ovirati delo prosvetnega društva. Toda pošteni fantje v društvu se niso ustrašili teh fantov, ki po oštarijah zabavljajo. Stuhali so jo tudi, ko so omenjali v »Edinosti« neki prepir in pretep v Klanjščekovi gostilni. Hoteli so le vreči blato na mladeniče, ki se ne pajdašijo z njimi. Toliko na ljubo resnici in za mir v vasi!

* * *

Uredništvo je prejelo dopis, ki se bavi z isto zadevo tudi iz Št. Mavra od nekoga, ki je bil navzoč pri omenjenem dogodku v Klanjščekovi gostilni:

Dopisnik »Edinosti« št. 87 ima pri svojem opisu o krvavih možeh itd. očividno namen vreči blato na naša krščanska društva. Popisovanje dogodka je izmišljeno in zlagano. Prav taka laž je tudi, da so oni mladeniči vsako nedeljo v postu plesali. Takih laži, ki imajo namen raztrositi sovraštvo, ne moremo dopustiti. Pripravljeni smo to tudi drugje izpričati.

Cerovo.

Odšla je iz dežele čmerikava in sitna starka zima in prišla je v vsem sijaju, spremljana od zlatega solnca, zala in ljuba spomlad, ki je okinčala vso božjo naravo s cvetjem in zelenjem. Pa tudi naša duhovnja se veseli spomladi, ki je prišla v vas s prihodom našega duhovnega pastirja gosp. Muliča. Kakor znano imamo tukaj dve skrom-

ni cerkvi, v katerih se ob nedeljah in praznikih vršijo sv. maše ob 7½ in 10. uri. Ob požrtvovalnem prizadevanju našega gospoda vikarja so dobile naše cerkve klopi, spovednice, prižnice, prenovljene oltarje ter v cerkvi sv. Lenarta krasne prenovljene orgle. Srce ogrevajoči govori gospoda, lepo cerkveno petje, okusno okinčana cerkev, vse to privablja vernike v božji hram, kjer se skrivnostno vrši duhovna pomlad. Tudi naše novoustanovljeno društvo »Danica« je znak duševne spomladi, je znanilec naše katoliške samozavesti. Načeluje mu naš gospod vikar, radi česar so mu nekateri starokopitneži zamerili in se nedostojno vedli in peli, menda poslani od »snopa«, kateremu se je skrčilo štelivo članov na 18. čeprav so se štirje zmotljivci iz Dal. Cerovega na novo vpisali.

Dobrovo.

Dobrovoško prosvetno društvo se tem potom najtopleje zahvaljuje vsem, ki so pripomogli k tako lepo uspeli prireditvi na Dobrovem. Posebno se še zahvaljuje g. Ludoviku Zorzutu za deklamacijo njegove spesnitve, pevskega zboroma iz Fojane in Kozane, ravnateljstvu posestev grofa Baguerja za brezplačno prepuščen prostor, g. Simičiču za sobo in gospodu Simičiču za oder.

Rihemberk.

Pri nas je vedno kaj novega, pa le težko primemo za pero, ker nam je roka okorna. Bilo bi vsak dan kaj poročati, posebno o naših županskih razmerah, katere so naravnost sijajne. Imamo tajnika tam nekje iz Istre. Ko je prišel k nam, je bil zelo ponižen in smo lepo shajali z njim, a sedaj mu dnevno rastejo rožički. Dal je prenesti urad iz kaplanije, kjer nismo nič plačevali, ker je občinska last, v privatno hišo, kjer plačujemo veliko najemnino. Uredil si je urad moderno, najel celo vrsto soban, naročil pletene poltrone in tam kraljuje naš nedostopni padišah Mohorovič neomajno našim ponižnim občanom. Če hoče naš preprost možiček ali ženica kaj doseči, navadno nima z županom opravila, ampak mora pred diktatorja. Na vratih ga pozdravi značilen nadpis: »Vsite brevi.« Gosp. tajnik milostno sprejme našo ženico, ki trepetava v strahu pred neprijaznim gospodom. Prišla je iz oddaljene vasi mogoče, da ji naredi prošnjo za odvzeto ji podporo. Za take stvari ni časa, saj to niti ne spada v njegov delokrog!?! Jak, prijaznost je pa naš padišah najbrže v Istri pozabil — kaj? In s kmetom, če gospod tudi ne govori prijazno, ko ima vendar pod sabo še dva uradnika, da dela ta. Potrebno je, da se človek posveti vneto vsakdanji kroniki — časopisom. In ta neolikan kmet ne ve, da je gosp. tudi zastopnik zavarovalnice proti požaru in se ga ne sme motiti, ko morda ravno rešuje akte iz predalov zavarovalnice. Tudi župan se mora pokoriti, pleše kot »gospodin na poltroni svira«. Je sicer pošten mož, a energičnosti ima nekoliko premalo. — Župan ne sme biti tajnikova metla, ali peto kolo v občini, marveč oče, duša vasi, če potreba odločen voditelj, (posebno dandanes) in borec za pravice tistih, ki so ga izvolili iz svoje srede. — Tudi je težko pri nas kaj doseči na občini, če nisi s tajnikom prijatelj, vsaj na videz. To je žalostno, a resnično dejstvo. Žalostno tudi zato, ker imamo v odboru več odločnih in sposobnih mož, ki trpijo vsled tega na svojem imenu in močnatosti. Čas bi bil, da se naši možje zavedo in napravijo tem čudnim razmeram konec, saj smo vendar v moderni, kulturni in svobodni državi, ne pa v Albaniji. S tem bi tudi uredili naše upravne razmere, zmanjšali nepotrebne davke, ki nas žu-

lijo, da kar cvilimo. Kaj je potreba, da plačujemo nepotrebno najemnino — in toliko sob! To je za Gorico, ne pa že za itak ubogo občino Rihemberk. In tri uradnike, a vseeno babilonija, da nič ne dosežeš, če kaj rabiš. Uradnikov malo, tisti naj se plačajo in naj delajo, kar spada v njihov delokrog.

Občinar.

Budanje pri Vipavi.

Prosvetno društvo v Budanjah ponovi na splošno željo občinstva dne 18. aprila t. l. igro »Bele vrtnice«, ki je na belo nedeljo nadvse dobro izpadla. Bratska društva, ki ljubite pošteno zabavo in razvedrilo, se najvljudneje vabite, da se predstave udeležite. Predstava se vrši v društveni dvorani Budanje št. 48. Začetek ob 3. uri popoldne.

Livek.

Naše »Prosvetno društvo« priredi v nedeljo dne 18. IV. ob 3. uri in pol veselico. Prijatelji šale in smeha se vabijo k vdeležbi! Že naslov igre trodejanke: »Davek na samce«, je zanimiv. Poleg tega so na dnevnem redu še petje in deklamacije.

Novi zakon glede uživanja občinskih zemljišč je vzbudil tudi pri nas precejšnjo pozornost. Saj ima naša občina domalega ves gozd skupen, nerazdeljen. Vendar bi prišlo pri nas v smislu novega zakona za delitev le malo zemljišča v posestev; večina je namreč porabljava le za drvišče in pašnike. Zdi se pa, da je novi zakon ozkosrčen in krivičen, saj omejuje kolikor mogoče lastninsko pravico poseznika do skupnega zemljišča. Tudi če ti bodo oddelili kos zemljišča, da ga predelaš v njivo ali travnik, boš moral plačevati še letno zakupnino toliko časa, dokler uradni inženir ne ugotovi, da si zemljišče obdelal po načrtih uradnih strokovnjakov. — Zaenkrat je pa naloga vseh prizadetih občinarjev, tudi novo hišarjev, da prijavijo pravočasno svoje pravice na pristojno mesto.

Podraga.

Moje mnenje je, da se zadeve, kakor je zadeva cerkvenika in zvonjenja ne obešajo na veliki zvon, marveč mirno doma poravnajo. Ker je pa v 27. številki »Gor. Straža« neimenovan dopisnik, ki je najbrž eden izmed onih, ki so vzrok »mizerije«, o kateri toži, zadevo sprožil, se čutim dolžnega, da zadevo pojasnim, da ne bo kdo naplačno sodil. Prvo gre za vprašanje: Odkod »mizerija«, da ura ne bije in zvonovi molče kakor na veliki petek? Odtod, ker občinarji že 3 mesece nimajo cerkvenika. Samo jaz ga imam in ga tudi iz svoje »obilne« plače primerno plačam. Občinarji ga pa nimajo, ker ga ne marajo primerno plačati. Dosedanji cerkvenik je namreč zaradi prepičle plače z novim letom službo odpovedal. Ker se za službo ni nihče oglasil, je izjavil, da je pripravljen za letno plačo 1200 lir službo še nadalje opravljati. Zahteva ni pretirana, če se pomisli, kaj je dandanes, ko je vse tako drago, 100 lir na mesec, in da je pri nas cerkev od vasi precej oddaljena in mora cerkvenik to pot najmanj vsaj štirikrat na dan napraviti in da mora biti podnevi in ponoči, če pride potreba vedno na razpolago. Nekateri občinarji pa menijo, da je zahtevana plača naravnost sijajna. Človek se mora tem ljudem, ki ob enem, ko govore o sijajni plai, izjavljajo, da bi oni te službe tudi za 2000 lir ne opravljali, le čuditi. Ubogi cerkvenik pa naj jim gara zastoj. Marsikoga bo tudi gotovo zanimalo, na kak način skušajo nekateri to popolnoma cerkveno zadevo urediti. No tako, da kličejo nad me kr. karabinerje in fašistovsko milico in da si prizadevajo zadnji čas, da bi me z nesramnimi gradimi lažmi pripravili ob najdraž-

je, kar imam, ob dobro ime, katero sem si doslej vedno in povsod, koder sem hodil in služboval, neomažeževano ohranil. To je res originalen način ureditve. Še bolj zanimiva postane stvar, če se pomisli, da se godi vse to v 27. letu mojega tukajšnjega službovanja in v 55. letu, odkar je cerkveniška služba pri hiši dosedanlega cerkvenika. Pač poseben način jubilejne proslave!

Pa naj ne reče kdo, da Podrago mažem, če sem zadevo po resnici pojasnil. Mažejo in umazali so jo oni, ki kratijo delavcu trdo zasluženo plačilo in se že iz stare navade upirajo dolžnim dajatvam za cerkvene potrebe. Toliko za danes! Prihodnjič pa še kaj, če bo treba.

Gustav Koller, župnik.

Tomaj.

(Dogodki zadnjih štirih mesecev.)

V nedeljo 21. februarja so se začele pri nas 3 dnevne duhovne vaje mladenk samostanske gosp. šole, katerih so se vdeležila skoro vsa dekléta iz Tomaja in mnogo tudi iz sosednih vasi. Vodil jih je g. dr. Mirko Brumat iz Gorice, ki je imel vsak dan 4 govore. Njegove besede so segale globoko v dekliška srca in uspeh je bil lep. Bog daj, da bi bil uspeh trajen in da bi bili še potrebnejši možje in fantje tudi kmalu istih deležni.

Na oljčno nedeljo je imel g. dr. Janko Kralj v našem društvu predavanje: »O davkih in jusarjih«. Isti večer pa nam je orisal delovanje našega velikega Jan. Ev. Kreka. Vse samo za člane. Naj bi nas g. doktor kmalu razveselil s še drugimi predavanji.

Naše županstvo se je v 2 letih že drugič preselilo; 2 veliki tabli kazežeta, da se isto nahaja v kaplaniji.

V zadnjih štirih mesecih smo dobili fašjo, otroški vrtec »Lege nazionale« in še enega občinskega ali fašistovskega tajnika. Koliko vse to stane in kdo vse to plačuje bi radi vedeli občinarji.

Na vel. torek je končal »Kmetijsko« nadaljevalni tečaj, ki ga je obiskovalo le kakih 10 učencev. Zaključnemu izpitu sta prisostvovala še g. dr. Tenze od Kmet. urada v Trstu in gosp. Klavžar iz Sežane.

V nedeljo 11. aprila so imeli naši »Jusarji« (upravičenci skupnih zemljišč) sestanek na katerem so si izbrali odbor, ki naj zastopa njih pravične koristi in pojasni položaj pri pristojni oblasti.

Meseca januarja smo bili deležni treh hišnih preiskav pri znanih narodnjakih.

Veseli nas pa, da je preteklo zimo naša mladina res malo plesala, le za pust in pepelnico je bilo preveč norenja.

Plužne pri Cerknem.

Lepa je naša vas. Lepo lego ima. Ali še lepša bi bila, če bi ne bilo ljudi, ki hočejo biti nad vse vaščane, nad izvoljeno starešinstvo, da celo nad vsa predpostavljena oblastva. Ti ljudje so si izmislili, da je najbolj pripraven prostor, če grobljo, ilovico in ves »klump« od novo postavljačega se poslopja peljejo v grapo — kaj še — na občinska pota. Potnik, ki se bliža naši vasi, pazi, da na teh krasnih poteh v blatu ne ostaneš!

Starešini! Davke plačujemo vsi!!

Nekateri vaščani.

Komen.

Dopis iz Komna v »G. S.« od 7. t. m. ni jasen. V pojasnilo dostavljamo: V dopisu se pravi, da ni znano, zakaj je bil g. Žigon odstavljen od županstva. To pa znajo že vrabci na strehi. Odstavljeni so imeli biti vsi, le radi kratkega roka do »podeštatov« in radi stroškov komisarjata, je višja oblast popustila. Glavni vzroki so: razsipno gospodarstvo obč. premoženja. Le pogledjte obč. izdatke! Tam so za beležene potnine, ki presegajo gotovo potnine vseh županjev sod.

okraja Komen. Ob sprejemu županstva so dobili gotovino še v obč. blagajni, a danes čez — sto tisoč pufa! Kje je potem denar Sirotišnice, vodovoda? Tako vzornega razspanja še višja oblast ni mogla dopustiti. Pripomogel je še znani nastop g. Žigona ob priliki svatbe g. kancelista v bivši njegovi gostilni in tako je, žal, malo prepozno odletel.

Ukve na Koroškem.

Dne 5. aprila je umrla po dveletnem bolehanju Elizabeta Šnabel, p. d. Gregnja. Pokojnica si je nabrala mnogo zaslug s svojo skrbjo za cerkev in za duhovnike. Bog ji je to povrnil s tem, da je med vojno v begunstvu imela srečo najti zavetje ravno v župnišču pri znamenem proštu č. g. Limplu na Spodnjem Koroškem. — Na veliki četrtki je še prišla v cerkev k sv. obhajilu. Nato je legla. Ker se pri ustanovitvi ženske M. Dr. ni priglasila, ji je bilo ob prvem sprejemu tako zelo žal, da je takoj še ona zaprosila za sprejem in ni mogla dočakati te ure. Bala se je le, da drugega sprejema več ne doživi. Zato je bila zasebno sprejeta na vel. soboto popoldne. Pač malokdo je s takim hrepenenjem in srčnim veseljem sprejel Marijino svetinjo kot ona! Nato na svetu ni imela več nobene želje in 38 ur pozneje je prav mirno izdihnila svojo blago dušo ter zaspala v večnost ravno na svoj rojstni dan, ko je dopolnila svoje 63. leto. To je letos v Ukvah že drugi slučaj, da je družbenica umrla ravno na svoj rojstni dan. Naj v miru čaka svojega večnega vstajenja!

Iz širokega sveta.

Čudna nesreča.

V francoskem mestu Toulouse se je pripetila v nedeljo zjutraj prav čudna nesreča. Podrl se je nenadoma sto metrov visok cerkveni stolp. Z velikanskim hrúščem je pokopal pod seboj bližnje hiše in zasul vse stanovalce.

Moderni osel.

Vse se lovi za rekordi. Jé se za rekord, pleše se za rekord: čisto svoje vrste prvenstvo pa hoče dobiti neki Berlinčan. Naznanil je, da bo pred nekdanjo cesarsko palačo kar šest dni zaporedoma javno govoril. Pravil bo o nemškem slovu, o znanosti, o astronomiji, o semitskih bojih itd. To bo prava obloda.

Zanimiva tekma.

Te dni se bo pa moral severni tečaj udati. Naskakujejo ga kar trije. Amundsen s svojo zračno ladjo »Norge« je prvi. Amerikanci niso hoteli zaostati in so poslali z letali na severni tečaj poročnika Byrda. Iz Avstralije se je pa dvignil kapitan Wilkins. Gre kakor za šport.

Služba je služba.

Stari veterani še danes vedo za vojaški rek: »Dienst ist Dienst.« Da to še danes velja, kaže tale mič na prigodba iz »sube« Amerike.

Po cesti v Chicagu zložno korači gospod Mackay. On je vrlo spoštovan meščan, pa tudi vnet nasprotnik alkohola in se je zato pristojevoljno javil kot policaj, ki pazi, da se ne krši prepoved glede prodaje alkoholnih pijač. Spoštovani gospod Mackay se naenkrat spotakne in si tako obtolče nos, da pade v nezavest. Mimo pride gospod Faber, hitro izvleče stekleničico konjaka in spravi vrlega policaja k sebi. Toda kaj je to? Komaj zavoha gospod Mackay duh po žgani pijači, se zave svoje službe, zgrabi svojega rešitelja in ga tira pred sodnika, ki mu tudi res naloži globo. Gospod Faber si bo zdaj zapomnil, da ne sme s konjakom buditi iz nezavesti protialkoholnih policajev.

Književnost in umetnost.

Vabilo na naročbo.

Odlični književniki in mnogi prijatelji mi svetujejo, naj zberem svoje podlistke »Izprehodi se ne prav starega vpokojenca po Gorici in okolici«, da jih podam širšemu občinstvu v celotni knjigi. Prvi del teh spisov bi obsegal v obliki 15×17 cm 150—160 strani v lepi opremi in takem tisku na dobrem papirju. Natisnil bi le 1200 izvodov. Vezana knjiga bo stala šest lir, kar ni pretirano, ako pomislite, da zahteva tiskarna za natis in vezanje 4000 lir, knjigarna pa 30% provizije. Računajte še poleg poštnih stroške, pa se boste prepričali, da bo mene stala knjiga približno 5200 lir, izvod pa 4.50 lir. Kdor hoče naročiti to knjigo, je vljudno naprošen, da pošlje poleg naročila še znamko ali pa kolek za eno lirico, ki se mu sevé pri nakupu knjige odbije. Ako se ne priglasim vsaj 900 naročnikov, knjiga ne more iziti. V tem slučaju predlagam, da se poslani kolki in znamke podarijo v dobrodelne namene. Komur pa bi bilo žal te bore lirice, naj pride ponjo. Pismena in osebna naročila sprejemam sam. Naslov: Prof. Fr. Žnidarčič - Starovaški, Gorizia, P. Cesare Battisti št. 5. — Pri naročilu naj se pove ime, priimek, poklic in zadnja pošta. Občinstvu naznam, da sprejemam stranke ob torkih, sredah in četrtkih od 10—12. V ugodnem slučaju izide knjiga v dveh mesecih, nabiranje naročnikov se zaključi 14 dni po tem razglasu.

Listnica uredništva.

I. K., Sp. Idrija: Taki dopisi spadajo med »Poslano«, ki jih priobčujemo pa samo proti plačilu. Spo-ročite, ali naj ga uvrstimo?

Kozana: Ali se Vam ne zdi, da bi z dopisom nič ne dosegli, temveč napravili samo zdražbarije? Je tudi preveč oseben. Pišite kaj drugega. Bog živi!

ZAHVALA.

Podpisana se zahvaljujem zavarovalnici »La Fondiaria« in njene-mu zastopniku Bensa Cirilu za točno cenitev in plačilo požarne škode na mojem posloju ter pri-poročam, da se vsi zavarujejo le pri zavarovalnici »La Fondiaria«, ki je največja zavarovalnica in najcenejša.

Kojsko, dne 12. 4. 1926.

Sirk Perina.

Gozdni odsek na Slapu pri Vipavi odda takoj delo gozdnih poti na Nanosu in sicer tistemu, ki bo-de ponudil najnižjo ceno. Poti so različne poprave. Merijo približno 8000 metrov. Oddale se bodo na javni dražbi in sicer 25. aprila na licu mesta na Nanosu. Zbirališče ob 9. uri zjutraj pri Ježu; vabijo se zainteresenti. Odsek.

Na prodaj je bat na zmet št. 2 (»Majo«). Naslov pove uprava lista.

Fotografskega pomočnika sprej-me takoj foto »Helios«, Idrija.

Pozor kolarji! Dela išče dobro izučeni kolarski pomočnik. Naslov pri upravi lista.

Na prodaj je turbina za 7 konjskih moči po zelo nizki ceni. Ivan Furlan, Svino 52, p. Šmarje pri Štanjelu.

»Vinarska zveza« v Gorici, Via Formica 1. tik Korna, ima v svoji zalogi bela in črna vina. Dostavlja vino na dom ali po železnici po zmerno nizki ceni.

Sprejemem učenca poštenih starišev za pekovsko obrt. Zagotovim dobro hrano in vso oskrbo. Naslov pove uprava.

ZAHVALA.

Najsrdnejšo zahvalo izražamo vsem sorodnikom, prijateljem in znan-cem, ki so nas tolažili in danes ob 9. uri zjutraj spremili k večnemu počitku našo nepozabno in nenadomestljivo soprogo oz. mamicu

ANO LAVRENČIČ ROJ. LEISTER

iz Kreda št. 20. Zlasti se pa zahvaljujemo čast. duhovščini in vsem, ki so prihiteli iz Kobarida in sosednih vasi za njih prisotnost in sožalje.

Kred, 10. 4. 1926.

Zalujoči: soprog, otroci, zet in vnukinja.

Obdelujem vrte, kosim travo, cepim drva itd. v mestu. Vsaki dan rabim pridnega poljskega, vrtnarskega hlapca ali delavca. Humar R. Via Vogel št. 6, Gorica.

Priznana najboljša semena kar-fijole (cavoli fiori) iz Erfurta, ka-kor tudi seme murv, dobite le pri tvrdki »Vinoagraria« v Gorici.

Delitev skupnih zemljišč, občinskih pašnikov in gozdov! — Prošnje za komp. oblastva. — Kopije map, registrov in izvlečkov. — Nasveti in informacije brezplačno v pisarni v Gorici, Corso Vitt. Em. III. 19, pritličje (v hiši Hipoteč. zavoda).

Vaga decimalka, dvig 6 q, je na prodaj pri »Vinarski zvezi« v Go-rici, Via Formica 1 po zmerno nizki ceni.

Stara, že nad 40 let obstoječa upeljana trgovina z mešanim bla-gom v večjem mestu v Julijski Kra-jini se da s celim inventarjem in obstoječo zalogo pod ugodnimi po-goji v najem. — Poleg obsežnih trgovskih lokalov so na razpolago tudi kleti in obsežna skladišča. Ce-njene ponudbe na upravništvo tega lista pod M. L. 68.

ZOBOZDRAVNIŠKI ATELJE ROBERT BERKA

Gorica, sedaj Corso Verdi 36.

Lastnik se je specializiral na Dunaju, bil več let asistent zobozdravnika dr. ja Pikla. Laboratorij otvoren že leta 1918. — Sprejema od 9. do 12. in od 2. 6., ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. — —

TROPINOVEC, pristni, dobite vedno v vsaki množini pri »Zadružni žganjekuhi« v Dornbergu

F. ŽAGAR VIA ST. FRANCESCO 18 TRST

PRIPOROČA svojo zalogo pristnih istrskih in tirolskih vin ter slivovko, brinjevec, tropinovec in druge likerje.

Cena konkurenčna. Blago prvovrstno.

PODRUŽNICA

Ljubljanske kreditne banke v Gorici

Corso Verdi „Trgovski Dom“

Telefon številka 50

Brzojavni naslov: Ljubljanska banka

Delniška glavnica

Din. 50,000,000

Centrala LJUBLJANA

Rezerve

Din. 10,000,000

Podružnice: Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor, Metkovič, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst. — Agencije: Logatec.

Vloge na knjižice po 4%

Vloge v tekočem računu lir ali dinarjev, (najugodnejše obrestne mere).

Nakup valut, čekov, deviz in obligacij vojne odškodnine (bonov) po najugodnejših cenah.

Nakazila v tu- in inozemstvo.

Borzni in ostali bančni posli.